

Teknoloji Bağımlılığı ve Mücadele

Editör

Burcu DEMİR GÖKMEN

© Copyright 2022

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN

978-625-8399-71-4

Kitap Adı

Teknoloji Bağımlılığı ve Mücadele

Editör

Burcu DEMİR GÖKMEN
ORCID iD: 0000-0003-2058-8924

Yayın Koordinatörü

Yasin DİLMEN

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Yayıncı Sertifika No

47518

Baskı ve Cilt

Vadi Matbaacılık

Bisac Code

PSY000000

DOI

10.37609/akya.1563

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A
Yenişehir / Ankara
Tel: 0312 431 16 33
siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖNSÖZ

Günümüzde bilim ve teknik artık en önemli güç olarak kabul edilmektedir. Teknolojik cihazlar internetin farklı boyutlara evrilmesiyle birlikte yüklenen birçok görevi kendi içerisinde barındırmaktadır. Küreselleşen dünyada dijital dönüşüm sayesinde birçok yenilik internet sayesinde insanlara yönlendirilmektedir. Teknoloji, insanların birbirleriyle günlük etkileşimlerinde kolaylıklar sağladığı gibi kolayca fatura ödeyebilmekten tutun sağlık hizmetlerine erişebilme olanaklarına kadar oldukça geniş bir yelpaze içinde önemli bir yere sahiptir. Teknolojiyi üreten ve pazarlayanlar tarafından, karşı konulması gittikçe zorlaşan stratejiler geliştirilerek hizmet sunulmakta ve tek tip toplum yaklaşımı oluşturmaya çalışılmaktadır. Bilgi teknolojisinin bu denli aşırı ve amaç dışı kullanımı teknoloji bağımlılığı ile birlikte yeni yeni tanımlanan birtakım dijital sorunların oluşmasına zemin hazırlamaktadır. Bu sorunlar ise bireyi fiziksel, ruhsal ve sosyal sağlık açısından olumsuz etkilemektedir. Günümüzde teknolojik aletlerin başında harcanılan zamanın artması önümüzdeki süreçte bu sorunların giderek artacağına sinyali niteliğindedir. Bu durum, hızlı gelişen dünyaya hazırlıksız olan toplumlar açısından bir risk oluşturmaktadır. Ayrıca teknolojiyi kullanma yaşının düşmesi hem aileleri hem de toplumu kaygılandırdığı için bu sorunlara çözüm aranmaya başlanmıştır. Teknoloji bağımlılığı ile mücadelede başarılı olmak için bütünsel yaklaşımla birey, aile, kurum ve toplum bazında sorumluluklar geliştirilmesi gerekmektedir. Teknolojiyle bütünleşmiş, tekno-zihinlerin özgürleştirilmesi gerekir. Yaşam boyu ekranlarda kalmak yerine hayatı gerçeklik boyutunda görmek gerekir. Bugün için teknolojiyi hayatımızdan çıkarmak ya da kullanmamak mümkün değildir. Ancak teknoloji kullanımının kontrollü olması sağlanabilir. Bireyin teknolojiye bağımlı olmadan bağlanması ve teknolojiden zarar görmeden işine yarar kullanmasını öğrenebilmesi gerekmektedir. Bu kitap günümüzün önemli bir sorunu olan teknolojik cihazların kullanımı konusunda bireylere farkındalık kazandırmak ve teknoloji bağımlılığı ile mücadele noktasında neler yapılabileceğine dair yol göstermek adına hazırlanmıştır.

Burcu DEMİR GÖKMEN

İÇİNDEKİLER

Bölüm 1	Teknoloji, Sağlık ve Elektromanyetik Kirlilik.....	1
	Esra ŞENTÜRK D. Alper YILMAZ	
Bölüm 2	Teknoloji Cihazları	11
	Meryem FIRAT Gamze YILMAZ	
Bölüm 3	Teknoloji Bağımlılığının Tarihsel Gelişim Süreci	17
	Mine CENGİZ Cantürk ÇAPIK	
Bölüm 4	Teknoloji Bağımlılığında; Kuramlar, Kavramlar, Belirtiler ve Aşamalar.....	29
	Burcu DEMİR GÖKMEN	
Bölüm 5	Teknoloji Bağımlılığı ve Nedenleri.....	45
	Burcu DEMİR GÖKMEN Ayşe OKANLI	
Bölüm 6	Teknoloji Bağımlılığı ile Beyin Arasındaki İlişki	59
	Esra ŞENTÜRK Volkan GÖKMEN	
Bölüm 7	Teknoloji Bağımlılığının Çocuklar Üzerinde Etkileri.....	73
	Gamze YILMAZ Meryem FIRAT	
Bölüm 8	Teknoloji Bağımlılığı ve Fiziksel Sağlık Sorunları.....	83
	Ela VAROL	
Bölüm 9	Teknoloji Bağımlılığı ve Ruhsal Bozukluklar	93
	Şenay ÖZTÜRK	
Bölüm 10	Sosyal Medya Bağımlılığı.....	105
	Bahadır SALMANKURT Ebubekir KAPLAN	
Bölüm 11	Dijital Oyun Bağımlılığı	113
	Mehmet YILDIZ Metin YILDIZ	

İçindekiler

Bölüm 12	Nomofobi ve Netlessfobi	125
	Yalçın KANBAY Aysun AKÇAM	
Bölüm 13	Çevrimiçi Alışveriş Bağımlılığı	141
	Ebru BAŞKAYA	
Bölüm 14	Teknolojik/Dijital Hastalıklar	155
	Ayşe ELKOCA Mehmet Salih YILDIRIM	
Bölüm 15	Hikikomori.....	163
	Yakup SARPDAĞI Ayşe ELKOCA	
Bölüm 16	Siberkondri.....	171
	Yakup SARPDAĞI Burcu DEMİR GÖKMEN	
Bölüm 17	Tıknımalı İzleme, Çevrim İçi Narsizm ve Dijital Kinizm	181
	Metin YILDIZ Muhammet Ali AYDIN	
Bölüm 18	FoMO ve JoMO	193
	Kübra GÖKALP	
Bölüm 19	Teknoloji Bağımlılığı ile Mücadele	203
	Aylin MEŞE Metin YILDIZ	
Bölüm 20	Teknoloji Bağımlılığında Kullanılan Test ve Ölçekler.....	219
	Gülpınar ASLAN	
Bölüm 21	Teknoloji ve Hemşirelik.....	231
	Süheyla YARALI Esra BAYRAKÇEKEN	

YAZARLAR

MSc Aysun AKÇAM

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Türkçe Eğitimi

ORCID iD: 0000-0001-9428-3942

Dr. Öğr. Üyesi Gülpınar ASLAN

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği

ORCID iD: 0000-0002-1231-4272

Arş. Gör. Muhammet Ali AYDIN

Atatürk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği

ORCID iD: 0000-0002-2137-5114

Öğr. Gör. Dr. Ebru BAŞKAYA

Uşak Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Psikiyatri Hemşireliği

ORCID iD: 0000-0002-3485-2039

Öğr. Gör. Esra BAYRAKÇEKEN

Atatürk Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Halk Sağlığı Hemşireliği

ORCID iD: 0000-0003-0000-1460

Öğr. Gör. Mine CENGİZ

Atatürk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği

ORCID iD: 0000-0002-2066-3464

Prof. Dr. Cantürk ÇAPIK

Atatürk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği

ORCID iD: 0000-0002-2020-6239

Öğr. Gör. Dr. Ayşe ELKOCA

Gümüşhane Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Halk Sağlığı Hemşireliği

ORCID iD: 0000-0002-3936-4122

Doç. Dr. Meryem FIRAT

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Psikiyatri Hemşireliği

ORCID iD: 0000-0002-4193-2299

Dr. Öğr. Üyesi Kübra GÖKALP

Atatürk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Psikiyatri Hemşireliği

ORCID iD: 0000-0003-2317-2166

Dr. Öğr. Üyesi Burcu DEMİR GÖKMEN

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Psikiyatri Hemşireliği

ORCID iD: 0000-0003-2058-8924

Öğr. Gör. Volkan GÖKMEN

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Cerrahi Hastalıkları ve Hemşireliği

ORCID iD: 0000-0001-9865-2127

Doç. Dr. Yalçın KANBAY

Artvin Çoruh Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Psikiyatri Hemşireliği
ORCID iD: 0000-0002-8025-9877

Arş. Gör. Ebubekir KAPLAN

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Esasları
ORCID iD: 0000-0001-6577-6094

Arş. Gör. Aylin MEŞE

Sakarya Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği
ORCID iD: 0000-0002-9469-7915

Prof. Dr. Ayşe OKANLI

Medeniyet Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Psikiyatri Hemşireliği
ORCID iD: 0000-0003-3266-5077

Dr. Öğr. Üyesi Şenay ÖZTÜRK

Maltepe Üniversitesi, Hemşirelik Yüksekokulu, Psikiyatri Hemşireliği
ORCID iD: 0000-0002-4892-8313

Öğr. Gör. Dr. Bahadır SALMANKURT

Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, UZEM, Bilişim Teknolojileri
ORCID iD: 0000-0001-7611-9647

Arş. Gör. Yakup SARPDAĞI

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği
ORCID iD: 0000-0002-1608-649X

Dr. Öğr. Üyesi Esra ŞENTÜRK

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Tıp Fizyoloji
ORCID iD: 0000-0003-4378-7678

Dr. Öğr. Üyesi Ela VAROL

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği
ORCID iD: 0000-0002-9273-4882

Arş. Gör. Dr. Süheyla YARALI

Atatürk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği
ORCID iD: 0000-0002-7885-1724

Öğr. Gör. Mehmet Salih YILDIRIM

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Doğubeyazıt Ahmedi-Hani Meslek Yüksekokulu, Halk Sağlığı Hemşireliği
ORCID iD: 0000-0003-2632-4583

Öğr. Gör. Mehmet YILDIZ

Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Bilgisayar Öğretim Teknolojileri Öğr.
ORCID iD: 0000-0002-9523-3805

Dr. Öğr. Üyesi Metin YILDIZ

Sakarya Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Halk Sağlığı Hemşireliği
ORCID iD: 0000-0003-0122-5677

Arş. Gör. Dursun Alper YILMAZ

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Tıp Fizyoloji
ORCID iD: 0000-0001-8096-5504

Doç. Dr. Gamze YILMAZ

Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği
ORCID iD: 0000-0002-0417-170X